

SLOVENE

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnistvu:
za celo leto naprej K 22-40
za pol leta " " 11-20
za četrt leta " " 5-60
za en mesec " " 1-90

Ča pošlj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petlirvsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Novo slovansko carstvo.

Deset stoletij približno je preteklo do današnjega dne, odkar si je bolgarski knez Simeon nadel ime cara in zavlada nad današnjo Bolgarijo, Trakijo, Makedonijo, Tesalijo, Epirom, Albanijo ter celo mogočni Byzanc prisilili, da mu je plačeval davščino. Takrat je bila Bolgarija središče posebni kulturi; staroslovansko slovstvo je zacvetelo in pod Simeonom doseglo tudi višek, saj je car sam bil pisatelj. Pa že pod njegovim sinom je ta velika vladikovina propadla, precejšen del carstva je padel v roke Byzancu. Ustanovilo se je pozneje drugo bolgarsko carstvo in naposled tretje, čigar kralji so stolovali v Tirnovu. Tirnovski carji so kraljestvo povečali skoro do obsega, ki ga je imelo pod Simeonom in Jadransko morje je pljuskalo ob njega zahodno mejo, toda vsled neprestanih notranjih bojov med vladateljimi boljari in z mnogoštevilnimi zunanji sovražniki je Bolgarija kmalu postala plen Srbov, za nekaj časa celo Tatarov in naposled Turkov. Zadnji tirnovski car je bil Sišman. Bajezid I. si je Bolgarijo do celia osvojil, Sišman pa je umrl v ječi. Tako je v zadnji polovici štirinajstega stoletja Bolgarija postala turška provinca.

Tako je ostalo do konca 19. stoletja. Upravljal je deželo beglerbeg rumelski, ki je stoloval v Sofiji. Sredi 19. stoletja se je ljudstvo vzbudilo vsled različnih vplivov k novemu življenju, leta 1844 je celo izšel prvi bolgarski časnik. Netilo in gonilo gibanja za neodvisnost so bili boji za cerkveno neodvisnost bolgarske pravoslavne cerkve od carigradske. Duhovščina, menihi, vzgojeni na sveti toški gori in škofje so stali prvi v bojni vrsti. 1872 je sultan s posebnim fermanom Bolgarom podelil lastnega eksarha in s tem je bila cerkvena samouprava bolgarska dosežena. Ta leta je tudi gibanje za politično neodvisnost, ki v hrbtem bolgarskem narodu nikoli ni zamrlo, doseglo svoj višek. L. 1875 in 1876 se je Bolgarija po zgledu Bosne in drugih sosednih provinc vzdignila, toda Turki so upor s kruto silo potlačili in Marica se je pordečila od krvi poklanih tisočev. Velevlasti so posegle vmes in predlagale, naj bi se ustanovili dve avtonomni bolgarski pokrajini, Tirnovu in Sofiji, upravljani od

krščanskih guvernerjev, seveda pod turško suvereniteto. Turčija je to odklonila, kar je dalo povod rusko-turški vojski, ki se je končala z berlinsko konferenco. Tu se je določilo, da bodi Bolgarija kneževina z neodvisno ustavo in upravo, od Turčije pa v toliko odvisna, da ji plača davek. Kar se vzhodne Rumelije tiče, se je po čl. 13—22 berlinske pogodbe (1878) priznala kot posebna provinca pod vrhovno politično in vojaško suvereniteto sultanovo, toda pod upravo krščansk. generalnega guvernerja. Rumeliji se je naložil tribut 240 tisoč turških funtov, ki se pa ni nikoli redno plačeval in je precej zaostanka. L. 1885. so pa rumelski Bolgari guvernerja Gavril-pašo Krestoviča pognali čez mejo in proklamirali unijo z bolgarsko kneževino. Takrat je bil v Bolgariji prvi knez Aleksander batenberški. Izvršil je unijo, toda se zaradi tega sprl z Rusijo in Srbijo. Srbija mu je zaradi aneksije napovedala vojsko, pa je bila premagana (1885); Aleksander je hotel korakati proti Belgradu, pa ga je ustavila Avstrija s pretnjo, da mu stopi nasproti oborožena. Sklenil je mir in nato se pogodil tudi s Turčijo (1886). Glasom te pogodbe je bil Aleksander od sultana za pet let potrjen za generalnega guvernerja Rumelije in določilo se je, da naj ustavo in upravo revidira bolgarsko-turška komisija. Do te komisije pa ni prišlo, temveč se je izvršila popolna aneksija in Rumelci volijo celo v bolgarsko sobranje. Velevlasti unije še do danes niso priznale, temveč jo le tolerirajo. Bolgarija je plačevala sicer Turčiji davščino za Rumelijo, toda ta denar ni tekel v turško blagajno, temveč se uporabljal za odplačevanje obresti turškega državnega dolga in tudi ni bil pod turško kontrolo.

Aleksander se je vsled neprestanega nasprotstva Rusije odpovedal prestolu, sledil mu je Ferdinand koburški. Ferdinand je zasedel bolgarski prestol od nobenega drugega priznan, kakor od bolgarskega naroda samega. Velevlasti so mu bile nasprotne, v prvi vrsti Rusija. Seveda po § 38. berlinske pogodbe ustoličenje Ferdinandovo gotovo ni bilo, kajti ta paragraf določuje, da sme le prvi knez Bolgarije biti nepravoslaven, Ferdinand pa je bil katolik. Sicer pa je tudi njegova izvolitev bila proti členu 3. berlinske pogodbe. Toda koburžan se je izkazal za velikega diplomata, žal, da gre na ta račun tudi po-

pravoslavljenje katoliško krščenega prestolonaslednika Borisa. Ferdinand je polagoma pridobil zase vse velevlasti, celo Abd el Hamida je znal potolažiti. Posebno prijateljstvo ga je pa vezalo z Avstrijo, kateri se ima knez veliko zahvaliti. Ustvaril je takorekoč disciplinirano, moderno armado in sploh kneževino visoko povzdignil, vsled česar mu nekake absolutistiške oblasti ni zameriti. To je gotovo, da je potlačil nesrečno strankarstvo v deželi, da vsaj ne prevladuje tako kot n. pr. v sosednji Srbiji.

Ferdinand je ves čas svojega vladanja hrepenel po kraljevi kroni. Nešteto krat je moledoval zanjo pri vseh evropskih dvorih. Velevlastem ni bilo veliko na tem, da bi se na ta način prekršila berlinska pogodba, saj ta je, kar se posebno iz zgodovine bolgarske vidi, že na vseh koncih in krajih prekršena. Krone Ferdinand zato ni dobil, ker pač ni bilo v interesu te ali one velevlasti, ki vsesкуп na Balkanu itak nič drugega ne iščejo kot lastno korist. To je seveda bilo vsakemu evropskemu diplomatu jasno, da mora formalno odvisna, dejansko neodvisna Bolgarija prejalisej postati tudi formalno neodvisna. Ravnotako nihče o tem ni mogel dvomiti, da se mora Rumelija popolnoma anektirati. Za Bosno stvar n. pr. ni tako jasna: imamo Srbe in Mohamedance, ki stremijo po turškem, oziroma srbskem gospodstvu. Ne tako v Rumeliji, kjer je tudi ljudstvo ene misli.

Zadnji čas so se na Balkanu razmere silno izpremenile. Ne moti se, kdor jih vse izvaja — ne iz mladoturškega gibanja — temveč iz takozvane angl.-franc.-ruske entente. Te tri države so s svojo zvezo gotovo v prvi vrsti šle za tem, da oslabe vpliv stare trozveze. Najbolj se je to dalo doseči na Balkanu, tu je bilo mogoče zlasti Avstrijo zadeti v živo. Padla je mürzstška pogodba med Avstrijo in Rusijo in slednja je v Revalu stopila popolnoma na stran Anglije. Toda zdi se, da so napravili račun brez krčmarja in ta je toplot bil Aehrenthal, naš minister za vnanje zadeve. Aehrenthal je delal, kakor da bi angleško-ruske zveze ne bilo, nasprotno ji je delal, kadar je le nanesla prilika, lepe komplimente. V delegacijah je planil na dan z železniškim načrtom skozi Sandžak v Solun in se delal strašno začudenega, ko so angleški, francoski in ruski listi, katerim

so se pridružili kričavi laški, jeli hujskati svoje vlade proti Avstriji, češ, da zasleduje na Balkanu ekspanzivno politiko. Za revalski sestanek se Aehrenthal ni veliko zmenil, dočim je njegov kolega v Berlinu bil silno nervozen. Kakšne namene je Aehrenthal imel s sandžaško železnico, sam Bog vedi; verjel vendar ni, da bo v doglednem času kdaj stekla. Gotovo je, da je s svojim načrtom vrgel bakljo v balkansko smodnišnico, kakor se je pred tednom izrazila avstrofobna »Times«. Ali je baron Aehrenthal tak razvoj tudi hotel, to je drugo vprašanje. Medtem so se pojavili Mladoturki, ki, kakor kažejo zadnji dogodki, med ljudstvom nimajo posebne zaslombe in vpliva, temveč so pravzaprav le častniška, pretorijska stranka. Kdo je Mladoturke, ki so bili vedno brezpomembna klika, posadil na ministrske stole, to je tudi velika tajnost. Eni so djali, da nemški general von der Goltz, oziroma Viljem II., ki je na ta način hotel strmoglaviti vse, kar je Edward VIII. iztuhtal, drugi so dolžili Aehrenthala, tretji pa Mladoturke izvajali iz Angležev in tudi takih ni manjkalo, ki so slavili Clemenceaua, češ, da je prižgal luč francoske svobode in bratstva tudi Turkom. Dejstvo je, da je šla z nastopom Mladoturkov rakom žvižgat sandž. železnica, ona od Adrije do Donave, pot do Soluna, italijanska Albanija, neodvisna Makedonija itd.

Ampak Mladoturki so napravili tudi drugače veliko zmedo. Začeli so se oglašati, da jim pripada Bosna, Egipt in Rumelija. Berlinska pogodba je te pokrajine (egiptska zadeva je bolj zapletena) pravzaprav le zato postavila pod neturško upravo, ker turški režim ni bil vstanu jih upravljati; čim bi se izpremenil, bi bilo skoro naravno, da bi morale te provincije zopet pripasti Turčiji. Tako Mladoturki tudi argumentirajo. Sicer so se kar cedili mednarodne lojalnosti, toda poznavavcem njihovi nameni niso ostali prikriti. Saj je 4. t. m. veliki vezir sam izjavil, da bi, ako bi prišlo do revizije šepave berlinske pogodbe, Turčija zahtevala, da se ji Bosna vrne!

In to je, kar smatramo za ključ sedanjemu položaju na Balkanu. Aehrenthal je to, kar je velik vezir 4. t. m. povedal, vedel že pred meseci. Čudno se nam predvsem zdi, da je baron Rauch začel ravno v tem času šariti z Velesrbi in zapirati raz-

LISTEK.

Sherlock Holmes — ulomilec.

(Spisal Conan Doyle.)
(Konec.)

Oči so ji žarele, jeza in zaničevanje sta plamtela iz njenih lepih potez, ponosno in ukazujoče je stala pred njim.

»Ne domišljajte si, da me boste spravili v kozji rog«, je odgovoril, a stopil korak na stran. Samo če usta odprem in pokličem svoje služabnike, se boste nahajala zunaj. Vendar hočem prenašati vašo jezo in vam priznati. Zapustite takoj to sobo in odidite po isti poti, po kateri ste prišli. Drugega vam ne rečem ničesar.

Ženska je ostala na mestu, roke je stisnila na prsa in njene tenke ustnice so kazale zopet isto usodopolno smehljanje.

»V prihodnosti ne boste nobenega življenja več uničili, kakor ste ga uničili meni. Nobenega srca ne boste več mučili, kakor ste ga mučili meni. Oprostite hočem svet strupene kače. Tu imate svoje plačilo, vi pes, tu! — tu! — tu! — tu!«

Potegnila je majhen, lesketajoč revolver in je ustrelila približno dva koraka oddaljena v Milvertonove prsi štiri-

krat. Omahnil je znak in padel čez pisalno mizo grozno tuleč in vzdihujoč ter brskal po papirjih. Nato se je zravnal, dobil še dva strela in se zgrudil na tla. »Zadet sem«, je zaklical. Potem se ni več gnil. Ženska ga je topo pogledala in ga še enkrat sunila v obraz. Nato ga je zopet pogledala, a ta se ni več gnil. Potem so se duri nagloma odprla, mrzel nočni zrak je zapihal v gorko sobo in maščevalke ni bilo več.

Tudi, ako bi priskočila, bi ne mogla rešiti moža žalostne usode. Toda ko je ženska pošljala kroglo za kroglo v trepetajoče Milvertonovo telo, sem hotel vseeno priskočiti. Tedaj sem začutil močno roko svojega prijatelja. Razumel sem, zakaj me zadržuje s trdno roko — da naju to nič ne briga, da je zadel lopova pravičnega kazen, da morava skrbeti za lastne dolžnosti in cilje. Komaj je odšla ženska ven, ko je hitro Holmes stekel k drugim vratom in jih trdno zaklenil. Takoj je bilo slišati tudi glasno vpitje in hitre korake. Pok strelav je vzbudil hišno služinčad. V vsej naglici je skočil Holmes k omari, vzel cel kup pisemenih zavojev in jih vrgel v ogenj. To se je ponavljalo, dokler ni bila omara prazna. Zunaj je nekdo pritiskal na kljuko in tolkel ob vrata. Holmes se je hitro ozrl po sobi. Pismo, ki je bilo vzrok Milvertonove smrti, je ležalo s krvjo poškrbljeno na mizi. Hitro

ga je vrgel v prasketajoči ogenj in izlil naglo še olje iz svoje svetilke čezenj, tako da je plamen svignil visoko navzgor. Potem je odprl zunanje duri in ko sva bila zunaj, jih je zaklenil. »Semkaj, Watson«, mi je rekel, »tukaj lahko splezava črez vrtno ograjo.«

Skoro se ne more verjeti, kako hitro se je razširil ropot. Ko sva se ozrla, je bilo že celo mogočno poslopje razsvitljeno. Glavni vhod je bil odprt in temne postave so tekale po poti navzdol. Ves vrt je bil poln ljudi in nekdo je upil, kot bi ga kdo davil, ko naju je zagledal prihajati z verande in nama je bil že za petami.

Holmes je dobro poznal pota, tekkel je navsomoč skozi nasade mladih drevesc, jaz pa tik za njim. In za nama je sopihal najhitrejši zasledovalec. Šest čevljev visok zid nama je zaprl pot. Toda Holmes je bil z enim skokom čez. Ko sem plezal čezenj, sem zapazil, da me je dečak zgrabil za nogo. S par brcami sem se ga znebil in sem padel na drugo stran v živo mejo. Toda Holmes je hitro priskočil ter me vzdignil in sedaj sva tekla črez drn in strn po Hampsteadskem travniku, najin zasledovalec pa za nama. Ko sva tekla par milj daleč, se je Holmes ustavil in poslušal. Za nama je ležal v zimskem spanju travnik, okoli pa je bila svečana tišina. Znebila sva se svojega zasledovalca in sva bila na varnem.

V jutru po tej znameniti noči sva sedela pri zajuterku in kadila pipe, ko je prišel gospod Lestrade iz Scotland Yarda s svečanim, resnim ozrazom v najino stanovanje.

»Dobro jutro, gospod Holmes,« je rekel, »dobro jutro! Smem mogoče vprašati, ali ste zelo obložen z delom?«

»Ne toliko, da bi ne imel časa poslušati.«

»Prosil bi vas namreč, ako nimate posebnega opravka, da nam pomagate v zelo zamotanem dogodku, ki se je izvršil preteklo noč v Hampsteadu.«

»No, no!« je vzkliknil Holmes. »Kaj pa je bilo posebnega?«

»Umor, silno skrivnostno in posebne vrste umor. Vem, kako radi in kako bistroumno preiskujete take slučaje in izkazali bi mi veliko dobroto, ako bi se peljali z menoj na Appledore Power in nam svetovali. Tukaj se ne tiče navadnega umora. Že dolgo časa smo pazili na umorjenega — Milverton se imenuje — in med nami rečeno, bil je neke vrste oderuh. Priskrbel si je, kar policija za gotovo vé, papirje in je z njimi delal velika oderuštva. Ta pisma pa so bila vsa od morilcev sežgana. Vrednosti pa niso bile dotaknjene. Iz tega se sklepa, da pripada morilec višjim slojem in da je hotel le družinska odkritja zabraniti.«

lične srbske učitelje in pape, ki so se že leta in leta navduševali za veliko Srbijo, pa so jih pri miru pustili. Bodi temu kakorkoli, velesrbska agitacija je na ta način zadobila resno lice in Avstrija je dobila en povod več, da dela za aneksijo Bosne, po kateri se Srbom v kraljestvu sicer res zelo cedijo sline.

Toda — kako aneksijo doseči? Berolinska pogodba je proti. Anglija se strahovito protivi. Anglija je namreč zdaj najboljša posestrima Mladoturkom, od katerih upa zase debelega dobička na Balkanu. Italije se veliko ni bati, Aehrenthal je Tittonia na sestanku gotovo dobro obdelal; ravnotako je pripravil Izvolškega, ki je nedavno posetil Avstrijo. Ostane še Francija. No — včeraj smo izvedeli, da je cesar Franc Jožef Fallieresu pisal lastno-ročno pismo glede na Bosno.

Kaj ima s tem opraviti Bolgarija? Zdi se, da jako veliko. Ko so se namreč vse te stvari pletle, je prišel knez Ferdinand na Ogrsko cesarja obiskat in tu so se mu izkazale časti, ki so imele z ozirom na zadnje dogodke v Carigradu nekako demonstrativen značaj. V Carigradu so se namreč Mladoturki preobjedli svoje slave — drugi pravijo, da so bili staroturki tako neprevidni — povabili namreč niso bolgarskega zastopnika na diplomatski diner in sicer z utemeljbo, da je Bolgarija vazalna turška država. Bolgarija je na to s tem odgovorila, da se je polastila orientske železnice, kolikor je teče po Rumeliji. Avstrija je nastopala pri tej stvari sicer zelo previdno, pa precej očito v korist Bolgariji. Angleži, ki so bili pred kratkem še prijatelji Bolgarije, so delali velik šunder. No, knez Ferdinand je gordijski voz razsekal s tem, da se je čez noč proglasil za carja, kneževino za kraljestvo, Rumelijo pa meni nič tebi nič anektiral.

Ali je bil pravi čas za to? Bog ve. Mi ne verjamemo, da je knez Ferdinand, ki je te dni veliko bival v inozemstvu, ta korak storil proti ali preko vevlasti. Mogoče, da Anglije nima za seboj, da bi druge za ta korak izvedele šele, ko se je izvršil, tega pač nihče ne bo verjel. Vevlasti se zaradi aneksije Rumelije ne bodo medseboj sprle. Drugo vprašanje je, kaj poreče Turčija. Kaj poreko Mladoturki, ki so obetali osnovati veliko moslemansko carstvo, kaj staroturki, ki prvim očitajo, da so domovino upropastili in izzvali srd Allahov, ki se zdaj izliva nad Turčijo? Kaj poreče Srbija, ki že zaradi svojih aspiracij na Makedonijo ne želi močne Bolgarije? In kaj bo z Bosno?

Pravijo, da bo Aehrenthal uporabil aneksijo Rumelije od strani Bolgarije nekako kot precedenčen slučaj, da anektira Bosno. Nekateri menijo celo, da je namenoma stvari na Balkanu gnal tako daleč. Gotovo je to, da se bo **Bosna anektirala in se bo to notificiralo morda že jutri, zdi se tudi, da se vevlasti temu ne bodo protivile; nasproti pa je Avstrija pripravljena svoje čete odpoklicati iz sandžaka, se torej odreči pravici, ki jo ima po § 25 berolinske pogodbe in sandžak Turčiji vrniti.**

Če vse te zadeve ne bodo izzvale oboroženih konfliktov, potem z veseljem pozdravljamo oboje: aneksijo Bosne in pro-

glasitev bolgarskega carstva: habsburškega orla nad Bosno in novo slovansko vladikovino na Balkanu!

× × ×

NEODVISNA BOLGARIJA.

Mobilizacija? — Poparjeni Angleži. — Lastnoročno pismo cesarja Franca Jožefa kralju Edvardu. — Rusija na strani Avstrije.

Tu prinašamo najnovejša poročila, med katerimi je tudi seveda veliko nezanesljivih.

Dunaj, 6. oktobra. Za proklamiranje neodvisne Bolgarije so izvedeli v avstrijskem ministrstvu za vnanje zadeve 5. t. m. ob 12. uri opoldne. Neki diplomat je izjavil, da je Avstrija za ta korak že prej vedela. Turčija seveda ne bo priznala bolgarskega kraljestva, če pa bo posegla po orožju, ni gotovo. Avstro - Ogrska pozdravlja neodvisno Bolgarsko. — Na turškem poslanstvu je vest zelo iznenadila. Neki turški diplomat je izjavil, da ne veruje, da bi Turčija mirno prenesla neodvisnost Bolgarije in aneksijo Bosne.

Sofija, 6. oktobra. Tu vlada velikansko navdušenje. Vse je v zastavah. Topovi pokajo, godbe igrajo. Danes 6. oktobra, se vrše po celi deželi slovesne službe božje. Uradi in šole so zaprte, vrše se velike vojaške parade.

Carigrad, 6. oktobra. Mladoturki so zelo poparjeni. Boje se Staroturkov, ki bodo proglasitev neodvisnosti Bolgarije izrabljali proti mladoturkom. Vendar je veliko turških krogov, ki celo stvar gledajo bolj hladno. Proklamacija bolgarskega kraljestva za Turčijo ne pomeni posebne izgube. Nasprotno je položaj bolj jasn kot prej — tudi v Makedoniji se bodo odslej bolgarske težnje lažje kontrolirale. Prva posledica bo, da pade veliki vezir Kiamilpaša. Tudi na borzi je precejšnja zmeda. Papirji padajo.

Pariz, 6. oktobra. »Temps« poroča: Razburjenje je v Turčiji zlasti med armado veliko. Ena stranka je za vojsko, druga proti; zazdaj je prva močnejša. Mirljubna stranka pravi, da vojska nič ne bo koristila, ker bi tudi v slučaju turške zmage vevlasti upostavile prejšnje stanje. »Temps« trdi nadalje, da postopajo Francija, Anglija in Rusija sporazumno in da se je Avstrija glede na Rusijo zmotila.

Sofija, 6. oktobra. 40.000 rezervnikov je že vpoklicanih, zdaj pa se je izdalo mobilizacijsko povelje za nadaljnjih 65.000.

Pariz, 6. oktobra. »Matinov« dopisnik poroča iz Sofije, da je 190.000 bolgarskih vojakov pod orožjem. V slučaju vojske bi se kontingent povečal za 380.000 s 110.000 možmi rezerve. Bolgarija baje namerava, ako ji Turčija vojsko napove, začeti z ofenzivo, zasesti Drinopolje in korakati proti Carigradu.

Carigrad, 6. oktobra. Tudi Turčija se oborožuje. Od grške meje sta odpoklicani dve diviziji. Cesar Viljem je prejšnjo noč (4) poslal sultanu več brzojavk, na katere zdaj Kiamil paša odgovarja. Odločitev pade baje danes v ministrskem svetu.

val na njem, da je zelo zamišljen in iz njegovih pogledov in vsega ravnanja sem sklepal, da se trudi poklicati si nekaj v spomin. Med zajtrkom je neki dan skočil s stola in zaklical: »Pri Bogu, Watson, jo že imam! Vzemi klobuk in pojdi z menoj. V največji naglici sva šla po Backerski cesti navzdol in nato po Oxfordski cesti tja do — Regentcirkusa. Tukaj se je nahajalo izložbeno okno, v katerem so bile izložene fotografije imenitnih mož in lepih dam. Holmes je eno izmed teh podob ostro pogledal. Sledil sem njegovemu pogledu in videl knežje ponosno damo v dvorni opravi z diamantno krono na kakor izklesani glavi, katero so krasili gosti, črni lasje. Opazoval sem fino ukrivljen nos, karakteristične očesne obrvi, ravna usta in energično, majhno brado. Ko sem nato bral spodaj ime znamenitega in visokospoštovanega državnika stare plemeniške rodbine, katerega soproga je bila ta dama, mi je skoro zmanjkalo sape vsled začudenja. Moj pogled se je srečal s pogledom mojega prijatelja.

Ko sva šla od okna proč, je položil prst na usta. Korakala sva počasi po Oxfordski cesti, ko me je Holmes hipoma zgrabil za roko in mi pokazal svečano okrašeno kočijo, v katero sta bila vprežena dva krasna vranca in na kozlu kočije sta sedela kočijaž in služabnik bogato oblečena. Ko nama je prišla kočija naproti, sem opazil v kočiji bogato oblečeno damo in gospoda v fraku. Povsem soditi je bila ženitovanjska dvojica.

»Ali si zapazil grb na kočiji,« me je vprašal Holmes, ko je izginila kočija med drugimi. »To je grb grofa Dovercourta.«

Berolin, 6. oktobra. Tu se govori, da Mladoturki ne žele vojske, pač pa da je sultan zanjo.

Dunaj, 6. oktobra. Neki visoki turški diplomat je izjavil, da bo Turčija varovala na vsak način svoje pravice. Vojska ni izključena. Vevlasti da so večinoma vse na strani Turčije. Tudi Avstrija da je Turčiji lojalno naklonjena, zakar da ima Turčija v rokah dokaze.

Carigrad, 6. oktobra. Angleški krogi trdijo, da je Anglija zato proti neodvisnosti Bolgarije, ker je vsled tega vojska neizogibna. To pa da bi ne bilo v korist Mladoturkov. Če namreč sultan pošlje proti Bolgarom mladoturške makedonske čete, v Carigrad pa pokliče reakcionarne maloazijske, bo kmalu konec mladoturški slavi.

Bukarešt, 6. oktobra. Rumunski kabinet je o koraku Bolgarije že pred mnogim časom bil obveščen. Rumunija bo v slučaju kakega konflikta takoj proglasila, da je nevtralna.

Pariz, 6. oktobra. »Matin« poroča da se je Turčija obrnila do vevlasti, naj posredujejo.

Budimpešta, 6. oktobra. Baje se je konferenca poslanikov bavila z namenom revidirati berolinsko pogodbo. Turčija naj bi se za Bolgarijo oz. Rumelijo in druge stvari na drugem polju oškodovala.

London, 6. oktobra. Avstro - ogrski poslanik grof Mensdorff se je podal v Balmoral, da izroči kralju Edvardu lastnoročno pismo cesarja Franca Jožefa.

London, 6. oktobra. Angleško sredozemsko bojno brodovje je dobilo povelje, da se okoli Malte koncentriira.

London, 6. oktobra. Tu so zaradi tega poparjeni, ker domnevajo, da so glede na Bolgarijo in Bosno Avstrija, Nemčija, Italija in Rusija postopale svojevoli in Anglijo ter Francijo obvestile prepozno.

London, 6. oktobra. Večerni listi dolže Avstrijo in Nemčijo, da sta prekršili berolinsko pogodbo in izzvali vojno nevarnost. Baje bosta Anglija in Francija formalno protestirali. Rusija baje namerava zahtevati, da se ji dovoli prost prehod skozi Dardanele in hoče, da se berolinska pogodba revidira.

Aneksija Bosne gotova.

Rim, 5. oktobra. Avstroogrski poslanik grof Lützov je izročil italijanskemu kralju lastnoročno pismo cesarja Franca Jožefa.

Berolin, 5. oktobra. Avstrogrski poslanik pl. Szögyeny-Marich je izročil cesarju Viljemu lastnoročno pismo cesarja Franca Jožefa.

Dunaj, 5. oktobra. **Avstroogrška vlada bo jutri (6.) naznanila v okrožnici berolinskim signatarnim vevlastem, da je Bosno in Hercegovino anektirala, obenem pa se odpove novipazarskemu sandžaku (čl. 25. berol. pogodbe) in odpokliče odonod svoje čete.**

Sarajevo, 5. oktobra. **Posebna izdaja »Sar. Tgbl.« naznanja, da je aneksija Bosne gotova, proklamacija se izvrši v par urah.**

Zagreb, 5. oktobra. 13. armadni zbor je dobil povelja, naj bo pripravljen za odhod v Bosno. Baje bodo vse čete tega zbora odšle v okupirane dežele. Mesto 13. zbora pride na Hrvatsko 7. (Temešvar).

Dunaj, 5. oktobra. Avstrogrskemu poslaniku v Londonu, grofu Mensdorfu, je cesar poveril posebno nalogo, da v Londonu uredi bosanske zadeve pri odločljivih krogih. Od tega poslanstva bo odvisno, kdaj se bo aneksija Bosne proklamirala.

Peterburg, 5. oktobra. Tukajšnji informirani krogi trdijo, da sta se glede na priklopitev Bosne Aehrenthal in Izvolskij že dogovorila na svojem sestanku v Buhlavi. O nameri Avstrije, Bosno anektirati, so vse vevlasti bile informirane, zlasti pa Rusija. Slednja želi, naj bi se sploh vse sporne balkanske zadeve rešile na mednarodni konferenci, ki naj bi se vršila na Dunaju ali Carigradu.

Pariz, 5. oktobra. Večerni listi poročajo, da Francija priklopljenju Bosne ne bo delala težav, ako bodo druge vevlasti v aneksijo privolile. Zlasti »Journal des Debats« povdarja, da bo Francija Avstrijo podpirala, da prepreči izbruh svetovne vojske. Cesar Franc Jožef v svojih lastnoročnih pismih na vladarje apeluje na miroljubje.

Berolin, 5. oktobra. Nemški listi soglasno izjavljajo, da bo Nemčija Avstrijo glede na priklopitev Bosne v vsakem oziru podpirala.

Budimpešta, 5. oktobra. Aneksija Bosne se v kratkem objavi. Cesar bo izjavil, da razširi svojo suvereniteto na okupirane dežele in da velja tudi zanje dedno pravo habsburške rodovine. S Turčijo se bo Avstrija v tem oziru začela pogajati. **Vse meri na to, da se aneksija Bo-**

sne izvrši mirno, če mogoče, s popolnim privoljenjem Turčije, kateri se bo novipazarski sandžak vrnil.

Carigrad, 5. oktobra. Nasproti dopisniku »N. Fr. Pr.« je veliki vezir Kamil-paša (predno se je izvedelo o lastnoročnih pismih cesarja Franca Jožefa) izjavil, da bo Turčija, ako pride do revizije berolinske pogodbe, Bosno zahtevala nazaj.

Dunaj, 5. oktobra. »N. Fr. Pr.« povdarja v uvodniku, da je aneksija Bosne v nekem oziru tudi odgovor na srbske mahinacije. **Kar se tiče oblike aneksije, bo ostalo razun nekake ustave vse neizpremenjeno. Bosno bo prejkoslej opravljal skupni finančni minister v sporazumu z obema vladama. Kake nove državnopravne sklopine ali razmere ne bodo nastale.**

Rim, 5. oktobra. Italija aneksiji Bosne ne bo delala baje nikakih težav. Bila je na ta korak že zdavna pripravljena. O tem sta se domenila Tittoni in Aehrenthal že na sestanku v Solnogradu.

Dnevne novice.

+ **Slovenci Bolgariji.** Danes je bila iz Ljubljane odposlana naslednja brzojavka:

Monsieur le president du conseil des ministres

Tirnovu.

Slovensko ljudstvo navdušeno pozdravlja zgodovinski čin osvobojenja bratskega junaškega naroda bolgarskega. Živela slobodna Bolgarska! Slava bolgarskemu kralju!

Dr. Šusteršič, načelnik »Slovenskega kluba« v državnem zboru.

+ **Duhovni svetnik župnik Gregor Malovrh umrl.** Danes zjutraj ob 8. uri je po kratki boleznii umrl veleč. gospod duhovni svetnik Gregor Malovrh, župnik v Št. Vidu nad Ljubljano. Rojen je bil 7. marca 1841 v župniji Poljane nad Škofjo Loko, v mašnika je bil posvečen 3. avgusta 1867. Služboval je kot kaplan v Predvoru in v Cerkljah na Gorenjskem. L. 1880 je dobil župnijo Stranje, kjer je pastiroval 11 let. L. 1891 je prišel na župnijo Št. Vid nad Ljubljano, katero je torej vodil nad 17 let. Radi zasluga pri povečanju in prezidanju župne cerkve po potresu je bil l. 1901 imenovan za kn.-šk. svetnika. Bil je mirna in blaga duša. Pogreb bo v četrtek ob 8. uri zjutraj. N. v m. p.!

+ **Kako nemški listi lažejo.** Te dni je zašumel ves gozd nemškega tiska v groznem razburjenju, ker da sta dva slovenska podčastnika napadla in oropala železniškega sprevodnika Antona Littnerja. Vojaška oblast je uvedla preiskavo in sedaj je prišla resnica na dan. Četovodja 97. pešpolka v Trstu Karol Likar je bil v družbi poddesetnika Petra Neluška in nekega gospoda v civilu, ko so se srečali s sprevodnikom Littnerjem. Littner je mislil, da civilist govori razžaljeno o Nemcih in ga je vsled tega na sirov način napadel. Likar je priskočil svojemu spremljevalcu na pomoč, a pri tem mu je sprevodnik izmaknil bajonet ter ga skril v svojih hlačah. Ko je Likar to opazil, je udaril sprevodnika z roko po glavi in mu vzel orožje. Pri tem se je sam poškodoval na roki. Littner je na to zbežal. Velušček se prepira in boja za bajonet ni niti umežlil. Če je sprevodniku Littnerju res zmanjkala denarnica, jo je izgubil pri ravnanju za bajonet. — Vodja Likar ima najboljše konduite, je inteligen ten mož — dovršil je realko — ter je izključeno, da bi ne govoril čiste resnice. Nemški listi pa pišejo o roparskem napadu! Tak »Kulturvoik« pa laže kakor cigan.

— **Gonjo proti dr. Brejcu** je nemško koroško časopisje zopet pričelo. Ker ima kot izvrsten odvetnik tudi nekaj nemških strank, »Freie Stimmen« imenom navajajo dotične stranke, da, navajajo celo imena onih, ki so slučajno bili na nekem lovu z dr. Brejcem. To je res zanimivo. »Freie Stimme« so nehotе povedale, da že nemške stranke priznajo, da je najboljša odvetniška pisarna v Celovcu dr. Brejčeva. Tudi za Slovence krepko navodilo!

— **Poroka.** V Kamniku se je poročil v nedeljo, 4. t. m., gospod dr. Viktor Jeločnik iz Wöllersdorfa pri Dunaju z gospico Frido Martinčičevo.

— **Italijan zabodel Slovenca.** Zaklan je bil včeraj na Savi pri Jesenicah tovarniški delavec Erjavec, doma iz Medvod, star 29 let. Zabodel ga je neki Italijan, ki dela pri vodovodu. Ranjena je vranica. Zdravnik nima upanja, da bi ranjenec ozdravel.

— **Zaročil** se je včeraj g. Joško Zihertl, učitelj v Škofji Loki z gđ. Anico Kobal, istotam.

— **Ogeni na pokopališču.** V Prigorici, župnije Dolenjaves ima o nočnega čuvaja, kateri bi bil sam skoraj zgorel. Svojo posteljo je imel že delj časa na mrtvašnici, kjer je prav mirno počival. V nedeljo ve-

»Zločinci?« je vprašal Holmes. »Ali jih je bilo več?«

»Da, bila sta dva. Skoro bi jih bili prijeli. Imamo odtiske njihovih čevljev, imamo tudi njihov popis. In stavlil bi, da ju bode mo zasledili. Prvi lopov je bil silno spreten. Toda drugega je prijel vrtnarski pomočnik in šele po krepki obrambi mu je ušel. Bil je srednjevelik, močan mož — z močno brado, širokopleč, črnih brk in s črno masko nad zgornjim delom obraza.«

»To je precej nedoločen opis,« je rekel prijatelj Holmes. »Oj, tristo medvedov, ta bi bil skoro ravno prav za Watsona.«

»To je res,« je menil inšpektor veselo. »Utegnil bi biti opis gospoda doktorja.«

Holmes in Lestrade sta se na glas smejala, dočim sem se jaz le z največjim naporom malo in prisiljeno zasmeljal. Zdelo se mi je, kot bi imel glavo v levem žrelu in jednaka čustva ne vzbujajo v človeku smeha.

»Žalibog, da vam moram v tem slučaju odreči svojo pomoč,« je odvrnil Holmes. »Poznal sem Milvertona zelo dobro, imel sem ga za največjega lopova v celem Londonu, in po mojem mnenju se dobe zločinci, proti katerim postava nič ne zmore in proti katerim je privatno maščevanje opravičeno, seveda le do gotove meje.«

»Toda tu se gre za . . .«

»Ne, ne, vsako prigovarjanje je brezuspešno. Moje simpatije so v tem slučaju bolj na strani zločinca kot pa na strani žrtve in jaz zato odklanjam, da bi kaj v tej stvari posređoval.«

— — — — —
Dasi se Holmes o tragičnem umoru ni nič izrazil, sem vendar vsako jutro opazo-

Čer okrog polnoči gre na svoj navadni prostor, da bi malo zaspal. Okrog ene ure se je začelo kaditi in svetiti iz mrtvašnice. Mož je komaj odprl vratica in skočil doli. Ves je bil že ožgan, poln velikih mehurjev in v glavo tako otekel, da so bile oči popolnoma zakrite. Revez je tako tulil, da ga je bilo pretresljivo poslušati. Odpeljali so ga v novomeško bolnišnico. Kako je zažgal, ni znano. Ampak bojazljiv pa ni bil; morda si je mislil, da ga tamkaj vsaj nihče okradel ne bo. Spal je tudi gori, čeravno je bil spodaj mrlič.

— **Umrla** je v Novem mestu sestra preč. gospoda kanonika Fran Povšeta, Ana Povše, rojena 1827 na Trebelnem. Oskrbovala je gospodarstvo pri svojem preč. g. bratu ter bila tiha, mirna ženska, sploh blaga duša.

— **Smrt v tujini.** V šumi v Mount Sterling, Alabama, je umrl Slovenec Ivan Primožič. V stari domovini zapušča so-progo in petero dece.

— **Iz stanovanja je padel in se ubil** v Trstu dve leti stari sinček finančnega uradnika Alojzija Vidalija.

+ **Goriški župan.** Cesar je potrdil izvolitev Jurija Bombiga za goriškega župana.

— **Prepovedani klobuki v gledališču.** Občinski svet v Inomostu je prepovedal damam v gledališču imeti klobuke na glavi.

Ena žrtev celjskih nemških izgrediv — mrtva!

Noč 20. septembra je bila v Celju strašnejša, kakor se je v začetku mislilo. Zdaj šele se je izvedelo, da so Nemci enega Slovence natepli do smrti. Kakor so barona Lenkha tako natepli po glavi, da so mu morali zdravniki na glavi šivati, tako je bil tepen tudi Slovenec, čevljar O b u, doma za Brdom v Škalah pri Velenju. Dobil je tako težke rane po glavi in možganih, da se je siromaku začelo mešati. Zdravniška pomoč ga ni mogla ozdraviti. Te dni je storil konec svojemu življenju z — vrvjo — nesrečen, oženjen mož z ženo in otroci se je — obesil.

Celjski razgrajči so tedaj ubili enega Slovence! Nečuveno je to dejstvo!

Ljubljanske novice.

Ij **Nemško gledališče** je včeraj otvorilo svoje predstave. Deželno gledališče so tem povodom zastražili orožniki, a okolu gledišča je vladala grobna tišina. Tudi v gledišču je bilo mirno in — prazno. V parterju je sedelo le okolu 50 oseb. Vseh vstopnic je bilo prodanih samo 240. Bil je velik fiasko.

Ij **Slovensko gledališče.** Danes, v torek se ponavlja Puccinijsva opera »Madame Butterfly« (Gospa metuljček). — V četrtek se igra prvič Angele Grimere drama iz katalonskega življenja »V dolini«. Glavne vloge igrajo gspa Borštnikova, g. Dragutinovič, gđc. Kavcka in gosp. Nučič. — Opereta pripravlja »Valčkov čar«, opera pa »Samsona in Dalilo«.

Ij **Slaščičarna v gledališču.** Nemški Madjar Voltmann je spodil iz službe slovenskega uslužbenca Dežmana. Ravnateljstvo deželnega gledališča je g. Dežmana takoj angažovalo za zbor ter je poverilo gledališko slaščičarno g. Jak. Zalazniku.

Ij **Zahteva čudakov.** Beljaški občinski svetniki morajo biti čudaki posebne vrste. Z vso resnostjo so v občinski seji beljaškega občinskega zastopa zahtevali, da mora mestna občina ljubljanska na svoje stroške zopet napraviti in izobesiti vse nemške napise, ki so z ljubljanskih trgovin zadnji čas izginili.

Ij **Umrla** je učiteljica gđna Ana Podrekar. Pogreb bo jutri, v sredo.

Ij **Glasbena Matica v Celju.** Pogoji za ustanovitev Glasbene Maticе v Celju so izpolnjeni. Šola za petje, klavir in gosli se bo otvorila 1. novembra.

Ij **Slovensko gledališče.** Ker nekaterim obiskovalcem slovenskih predstav vzlic opetovanemu pojasnilu še vedno ni jasno, kako je letos z garderobo v slov. gledališču, naj bo slav. občinstvu še enkrat povedano, da je tako za abonente, kakor tudi za dnevne odjemalce sedežev garderoba popolnoma prosta in je z vsako sedežno vstopnico združena tudi brezplačna garderoba, kar je tudi razvidno na vsaki sedežni vstopnici. — Obenem se naznanja, da je za slovenske predstave dobiti še sledeče lože: V prvem redu na levi polovica št. 2, v drugem redu pa cele lože in sicer na levi št. 3, na desni pa št. 2, 3, 4 in 5.

Ij **G. Samuel Gruška** nam poroča, da njegova žena ni nobene slovenske služkinje pretepla ali jo spodila iz službe. Gospa ima tudi sedaj slovensko služkinjo. Dotična notica je prišla pomotoma v list.

Ij **Poročila se je** v protestantovski cerkvi godčna. Ana Somnitz s c. kr. gozdarskim inženirjem Hans Jürgensom.

Ij **Iz Skofljih ulic** smo dobili pritožbo, da neki brezdelni sin železničarja Štiha nadleguje Slovence in psuje ljudi. Naj bi policija malo pogledala na brezdelne nemške pobe.

Ij **Denarnica** z malo vsoto se je našla. Dobiti jo je v Gradišču št. 4 pri hišniku.

Izpred sodišča.

Šišenske demonstracije pred okrajnim sodiščem.

Sodnik deželnosodni svetnik Potrato, državno pravdnistvo zastopa državnega pravdnika substitut dr. Kremžar, obtoženec zagovarja dr. Šavnik. Iz preiskovalnega zapora se privedejo Jože Bertonec, Vinco Oblak, Leopold Lustrik in Adolf Hostnik, ki so bili aretirani v Šiški potem, ko so bile razbite šipe na šulferajski šoli. V preiskovalnem zaporu so se nahajali 8 dni. Po žandarmeriji je bilo aretiranih deset oseb, štiri so ostale v preiskovalnem zaporu. Jože Bertonec izpove, da ni kriv. V Št. Vidu je bila veselica. Gostilne so bile še odprte, ko je prišel v Šiško. Ljudje so hodili sem in tja. Šel je domov mimo Kankerta, ko so ga prijeli orožniki. Šip ni pobijal. Vinko Oblak je šel z Bertoncjem mimo šole. Šip ni pobijal.

Leopold Lustrik ni bil aretiran pred šolo, marveč na cesti.

Adolf Hostnik ni metal kamne. Povedal je, da so bili pri Kankertu v gostilni skupaj. Stali smo pred Kankertom. Zagvišen ne morem reči, da so bili sobtoženci zraven. Bertonec izpove, da ima revolver vedno pri sebi, orožnega lista nima. Dr. Kremžar predlaga, naj se preloži razprava, h kateri naj se povabijo orožniki, ki so obtožence aretirali in še ostalih šest obtožencev. Bertonec: Žandarji so vse pobrali, kar so dobili. Sodni svetnik Potrato proglasi sklep, da se razprava odgodi, da se vrši skupno z ostalimi 6 obtoženci. Povabijo se orožniki ki so aretirali obtožence. Zaslišani Bertonec, Oblak, Lustrik in Hostnik se izpuste na proste noge proti obljubi, da ne pobegnejo.

Zasebne tožbe zaradi razžaljenja časti povodom ljubljanskih demonstracij.

Martin Guček, poslovođa tvrdke Ecker v Ljubljani, je tožen od Filipa Pristova, črkoslikarja, zaradi razžaljenja časti. Dne 19. septembra, ko so dragonci razganjali ljudi na Dunajski cesti, je vpil Guček skozi okno: Windische Baraben, werd's Ruh geben, windische Bagage, bravo, bravo, hauts nur fest zu auf die windischen Faloten. Dne 23. m. m. je Guček pri »Zeksarju« bil kritikovan. Beliču je Guček rekel, da je vsakdo lažnik, ki to trdi, mu je Pristov navedel priče, ki so to čule. Guček je na to rekel Pristovu: »Vi pa prišezete za dva krajcarja,« kar je ponovil večkrat. Pristov toži Gučka zaradi razžaljenja časti. Sodj g. dvorni tajnik dr. Bulovec, tožnika zastopa g. dr. Šavnik. Pristov izjavi, da Gučku odpusti, ako da 40 K Ciril-Metodovi družbi, 40 K ranjencem in da plača sodnijske stroške. Guček ponuja 20 K Ciril-Metodovi družbi, 20 K ranjencem in sodnijske stroške. Končno se stranki poravnata tako, da Pristov Gučku odpusti in sicer Guček prekliče na zapisnik razžalljivo izrečeno mu očitanje o lažnjivcu in »Vi pa prišezete za dva krajcarja« in da plača 30 K v korist »Družbi sv. Cirila in Metoda«, 30 kron v korist nedolžnih ranjencev v roke dr. Kokalju kot blagajniku tozadevnega odbora in da povrne stroške zastopanja, kakor jih bo odmerila sodnija, in sicer prve zneske tekom treh dni. Zasebni obtožitelj izjavi, da poravnavo sprejme. Z ozirom na poravnavo izreče sodnik oprostilno razsodbo.

Leopoldina Schwarz toži zasebnega uradnika Bajžlja zaradi razžaljenja časti, češ, da jo je s sestro 22. septembra 1908 na Marije Terezije cesti opsoval: »deutsche Hunde«. Bajželj je dokazal, da se je Schwarzova korenito zmotila, zato je bil Bajželj oproščen.

Štajerske novice.

PROTESTNI SHOD

v Dobovi dne 4. t. m. je vlada prepovedala; **vršil se je kljub prepovedi** lep shod pod milim nebom. Vlada si ni upala shod s silo zabraniti.

š **Bližnji polom na Spodnjem Štajerskem.** Iz Maribora nam poročajo: Mnogemu nemškemu, oziroma nemškutarskemu trgovcu na Spodnjem Štajerskem se že maejo tla in v kratkem bomo doživeli mnogo polomov. Mnogo trgovin stoji cel dan praznih, ne da bi stopil črez prag le en slovenski kupec, in komiji imajo sedaj mnogo časa premišljati svoje vsenemške surovosti.

š **Slovinci v nemškem gledališču.** Kakor smo slišali, obiskujejo nekateri Slovenci nemško mariborsko gledališče. Brez komentarja.

š **Slovenski tečaj za Nemce.** Iz Maribora se nam poroča: Da si bodo Nemci lažje služili kruh med Slovenci, se bo vršil v Mariboru slovenski tečaj. Torej tudi Nemci se bodo učili tisti zaničevani bindišarji jezik, s katerim vendar ne pridejo dalje po svojem izreku, kakor do hišnega praga. Ali ni potem to nepotrebno?

š **Novo vino** je graški magistrat iz zdravstvenih ozirov prepovedal točiti do 20. oktobra.

š **Z oreha je padel in se ubil** v celjski okolici posestnik Maks Čatar.

Razne stvari.

Pisatelj ustrelil po nesreči svojega tovariša. Iz Stockholma poročajo: V »Grand Hotel Anglais« je v soboto ponoči pisatelj Henrik Berger več svojim prijateljem pokazal nek revolver, ki se je pa pri tem sprožil. Krogla je zadela pisatelja Nodlenda v desno oko, tako da se je takoj zgrudil. Odnegli so ga v bolnišnico, kjer je kmalu potem umrl.

Lep šolski ravnatelj. V Genovi je šolski ravnatelj Rizzi ustrelil dekana Don Carla Danese. Pri zaslišavanju je izpovedal morilec, da ne pozna svoje žrtve. Umoriti je hotel kakega duhovnika.

Policaj požigalec. V Kunewalde na Saškem so prijeli nekega policaja, ki je zažgal v 14 hišah. Prijeti policaj je priznal svoje zločine.

Kolera v Lvovu. V nekem hotelu prve vrste v Lvovu je obolel neki nemški potnik na boleznj, slični koleri. Uvedli so najstrožjo preiskavo.

Mark Twain okraden. Znani ameriški humorist Mark Twain se je hotel tatov obvarovati tako, da je na vrata svojega stanovanja obesil listič z napisom, da je vsa njegova srebrnina iz krivega srebra. Vkljub temu so prišli lopovi ter mu odnesli vse dragocenosti. Mark Twain pa jih je čul in telefoniral sosedom in policiji, ki je tatove prišla.

PRADE ODSLOPI.

Poslaniški krogi trde, da je Prade obnovil v ministrskem svetu svojo prošnjo za odstop, ker se mu ni posrečilo, da bi bili opustili Nemci v češkem deželnem zboru obstrukcijo. Vnela se je daljša razprava. Končno so odgodili rešitev o Pradejevi demisiji.

DEMONSTRACIJE V BUDIMPEŠTI.

Ob demonstracijah v Budimpešti so delavci na policijo dvajsetkrat ustrelili. Stražniki so potegnili sablje in ranili več oseb. Aretirali so 27 demonstrantov.

Telefonska in brzojavna poročila.

ANEKSIJA BOSNE IN HERCEGOVINE.

Dunaj, 6. oktobra. Bližnja historična izjava o aneksiji Bosne in Hercegovine bo povdarjala historične pravice naše države do teh dežel in pragmatično enakost.

Dunaj, 6. oktobra. Na hodnikih drž. zbora se je danes o aneksiji Bosne in Hercegovine živahno razpravljalo. Čehi so z ozirom na slovansko solidarnost za aneksijo. Jugoslovani se nadejajo od aneksije pomnožitev njihovega političnega upliva. Nekateri žele, da se Bosna in Hercegovina priklopi Hrvaški, nekateri Dalmaciji.

AVSTRO - OGRSKA VOJNA UPRAVA DEMENTIRA MOBILIZACIJO NAŠIH ČET.

Dunaj, 6. oktobra. (Uradno.) Od tu in inozemskih listov razširjene vesti, da je mobiliziran en ali več avstro - ogrskih vojnih zborov, nimajo nikake podlage. Vojna uprava ni tozadevno ničesar odredila.

ITALIJA O ANEKSIJI IN BOLGARIJI.

Rim, 6. oktobra. Oficijozna »Tribuna« zagotavlja, da se zaradi aneksije Bosne in proglasitve bolg. neodvisnosti svetovni prg ne bo kršil. Oboje je bilo vevlastem že znano. Celo Turčija se bo končno morala udati dejstvom.

STALIŠČE ANGLIJE.

London, 6. oktobra. Pri uradu za zunanje zadeve izjavljajo, da Anglija aneksije Bosne in bolgarskega kraljevstva ne bo priznala, dokler ne privoli v to Turčija. Anglija bo izkušala Turčiji zagotoviti kako odškodnino. Ni verjetno, da bi prišlo do vojske.

KAJ PRAVI SRBIJA?

Belgrad, 6. oktobra. Tu je na tisoče občinstva priredilo izjave simpatije pred angleškim, francoskim, ruskim in laškim konzulatom, Srbske vojaške vaje bodo odpovedane. Časopisi pišejo jako bojovito ter posebno ostro proti aneksiji Bosne in Hercegovine po Avstriji.

VESELJE V BOLGARIJI.

Sofija, 6. oktobra. Tu je nepopisno veselje. Kralj Ferdinand je izdal manifest, v katerem še enkrat ponavlja svojo izjavo o neodvisnosti Bolgarije ter pravi, da naj pomlajeno Turčijo vežejo z neodvisno Bol-

garijo prijateljske vezi. Vest, da Bolgarija mobilizira, tu uradno dementirajo.

V TURČIJI MALA MOBILIZACIJA.

Carigrad, 6. oktobra. Ravno kar je turška vlada odredila mobilizacijo v malem obsegu.

Carigrad, 6. oktobra. Z ozirom na splošni položaj ni verjeti, da bi nastala vojska. Razpolženje tu je sicer zelo napeto, vendar je upati, da ne bo oborožena sila vmes posegla.

JESENICE DOBE LEKARNO.

Dunaj, 6. oktobra. Ministrstvo notranjih zadev je zavrnilo pritožbo zoper osnutje lekarne na Jesenicah. Ernestu Koželju podeljena koncesija je postala tedaj pravomočna in Jesenice dobe svojo lekarno.

SUSPENDIRANI PROFESORJI.

Osiek, 6. oktobra. Tu sta brez pravega povoda suspendirana radi »političnega delovanja profesorja Poič in Popovič.

OBSEDNO STANJE V ZAGREBU.

Zagreb, 6. oktobra. Vseh sem došlih orožnikov je 160. Vsi orožniki so v popolni bojni opremi. Nihče ne ve, kaj Rauch namerava z njimi.

Za žrtve.

Darovi, poslani upravnistvu.

Za žrtve: G. Tomaž Bizelj, gostilničar pri Kolovratu, 10 K; slav. slovenski klub p. Pliberku 11 K; neimenovan 1 K; g. Jernejec Peter 2 K; slav. tvrdka Peterka v Ljubljani 20 K; g. Mihael Ažman 5 rkon; g. Ignacij Ažman, žel. stroj. 3 K; g. Andrej Vodišek, užit. paznik, 1 K; g. Iv. Drašler, Dole, 2 K; g. Jožef Petrovčič, Dole, 1 K; g. M. Malovič, Novo mesto, 2 K; g. Ivan Silvester, Vipava, 5 K; g. V. Marinko, Dunaj, 2 K; II. drž. gimnazija 5 K 10 v. — Darovi za spomenik: g. Tomaž Bizelj, gostilničar pri Kolovratu, 10 kron; g. Jernejec Peter, 2 K; g. Mihael Ažman 1 K; slav. županstvo Jesenice, Gor., 31 K; g. Ivan Silvester, Vipava 5 K; g. V. Marinko, Dunaj, 2 K; g. Ivan Drašler, Dole, 2 K. — Hvala plemenitim darovalcem. Slovenci in Slovenke, posnemajte jih!

Članice ženskega oddelka »Slovenske krščansko socialne zveze« za spomenik 20 kron, za žrtve 50 K.

izborna dietična namizna pijača.
O dobroti Bilinske vode naj se vpraša domači zdravnik.
Dobl se pri Mihael Kastnerju v Ljubljani.

1646 40—8

Doječe matere

dobe nove moči z uživanjem Scottove emulzije.

Utrujenost

jenja, otrok postane rdeč in zadovoljen bolj kakor prej. Scottova emulzija daje materi moč in pogum v vsakem slučaju in je vrhtega prijetnega okusa in lahko prebavljiva.

Cena originalne steklenice

: 2 K 50 vin. :
: Dobl se v vseh lekarnah. :

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 6. oktobra.

Pšenica za oktober 11'80
Pšenica za april 11'99
Rž za okt. 9'64
Oves za okt. 8'12
Koruza za maj 1. 1909 7'46
Efektiv: 10 višje.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
5 9. zveč.	736'7	13'9	sl. jug	jasno	
6 7. zjutr.	42'0	11'4	sl. svzh.	oblačno	0'0
2. pop	43'0	15'9	sr. jvzh.	del. obl.	
Srednja včerašnja temp. 14'6°, norm. 12'2°.					

✠ 2610

Josip Podrekar, c. kr. cenilni nadzornik v pok., naznanja v svojem in v imenu svojih hčera, gospej **Josipine Sušnik, Hermenegilde Raich, Marije Golob in Avguste Schröder**, prežalostno vest, da je njegova nad vse ljubljena hči, oziroma sestra, svakinja in teta, gospodična

Ana Podrekar
učiteljica

po dolgi mučni bolezni previdena s sv. tolažili katoliške vere 5. oktobra ob 4. uri popoldne mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb se vrši v sredo 7. oktobra ob 4 1/2 uri iz hiše žalosti Rimska cesta 23 na pokopališče k Sv. Križu, kjer se položi truplo drage rajnice v rodbinsko rakev.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v četrtek 8. oktobra ob 8 uri zjutraj v župni cerkvi trnovski.

Prosimo tihega sožalja.

Ljubljana, dne 6. oktobra 1908.

✠

Žalostnim srcem sporočam sorodnikom, prijateljem in znancem, da je vsemogočni Bog prečastitega gospoda

Gregorija Malovrha

prezaslužnega župnika, kn. šk. duh. svetnika, predsednika katol. društva rokodelskih pomočnikov, člana kr. šol. sveta in občinskega odbora itd.

danes, v torek 6. t. m. ob 8. uri zjutraj v 68. letu njegove dobe po kratki mučni bolezni, previdenega s sv. zakramenti za umirajoče, poklical v boljšo domovino.

Pogreb bo v četrtek zjutraj ob 8. uri.

Maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi sv. Vida v Št. Vidu. Blagega rajnika priporočam v pobožno molitev in spomin.

V Št. Vidu nad Ljubljano, dne 6. oktobra 1908.

Valentin Zabret
kapelan.

2612

Lepo posestvo

z gostilniško cbrtjo in tobačno trafiko, blizu 20 oravov lepih, rodovitnih njiv, travnikov in gozda, ležeče 5 minut od železniške postaje, v bližini dveh jezer, z enonadstropnim poslopjem, s hlevi z živino, s krmo, z žitom se zaradi družinskih razmer prodaja. V kratkem se začne tu tudi premog kopati. Naslov pove uprav. „Slovenca“. 2601 3-1

Razglas.

Službo dobi bodisi dekle ali vdova brez otrok, 30-40 let stara, dobrega vedenja, snažna in zanesljiva, v hišnem delu, posebno v kuhanju navadne hrane vešča. Plača po dogovoru.

Prosilke naj se obrnejo do podpisane ter prilože spričevalo z zmožnosti, potrjeno od ondotnega g. župnika in župana.

Domače Vipavke imajo prednost. 2605 2-1

Šturije pri Ajdovščini.

Ivan Defranceschi
posestnik.

Izjava.

Trgovec Korošec v Mariboru, Magdalensko predmestje, lahko s pričami dokaže, da se nobeden njegovih uslužbencev ni udeležil demonstracij proti Slovincem.

2609 1-1

2 krojaška pomočnika 2

dobro izurjena, sprejme v trajno delo takoj

2611 **IVAN SLANA**, 3-1
krojaški mojster, Sv. Petra nasip šte. 67.

Dobro ohranjen

glasovir

z angleško mehaniko in 7 navskrižnimi strunami se radi selitve ceno **proda**. Gospo-ske ul. št. 3 l. nadstr. desno. 2603 1-1

Proda se, dobro ohranjena

kopalna banja

Dunajska cesta šte. 31. — vrata šte. 6. 2604 2-1

Novo VINO

Mošt iz belega moškata, belega in rdečega grozdja, izdelujemo in prešamo komisijskim potom na račun naročnikov.

Izvršujemo naročila pa tudi na svoj račun, vse po ugodnih cenah.

Takisto se priporočamo v nakup novega vinskega žganja.

Podrobnejša pojasnila daje vinska veletrgovina trdka 2261 12-10

Rocco, Ferlan in drug
Rovinj, Istra.

E 2409/8
2

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa z dne 17. septembra opravilna šte. E 2409/8 se prodajo

18. oktobra 1908

dopoldne ob 9. uri v Ljubljani, **Marije Terezije cesta št. 11. na javni dražbi**

razna vina, kis, sodi, 2 decimalni tehtnici, 2 ročna vozička, 2 težka vozova, sobna oprava itd.

Reči se smejo ogledati dne 8. oktobra 1908 v času med 9-1/2 10 uro dopoldne v navedeni hiši.

2602 1-1

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani, oddelek V,
dne 17. septembra 1908.

Največja svetlolikalnica in pralnica na Kranjskem

Ljubljana, Kolodvorske ulice šte. 8

je sedaj opremljena z 12 električnimi motorji in zračno sušilnico, da se perilo v najkrajšem času opere, posuši in zlika.

:: Cene so znižane in nižje kot drugod. ::

Po tej napravi se perilo ne le varuje, marveč tudi res čisto opere in napravi kot novo. — Z dežele poslano perilo se vrne v štirih dneh oprano in zlikano.

Za številni obisk se priporoča velespoštovanjem

2239 9 **A. ŠARC.**

Morebitne reklamacije naj se naznanijo naravnost meni.

Steckenpferd- lilijno-mlečno-milo.

Najmilejše milo za kožo.

67 40-27

Le najfinejše, posušene kokosove orehe

predelujejo tvornice „Ceres“ in delajo iz njih brez vsakoršne primesi v strogo čistih aparatih znamenito

Ceres Jedilno mast

ki se rabi za praženje, kuhanje in pecivo.

V Angleškem skladišču oblek, O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

obsega zaloga čez

25.000 komadov najnovejše jesenske in zimske konfekcije

za gospode, dame, dečke, deklice in otroke.

Čudovito nizke cene! — Prodaja na debelo z znatnim popustom. — Čudovito nizke cene!

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laško priporoča svoje izborno pivo.

Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko). — Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

Pošiljatve na dom sprejema restavrater „Narodnega doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

2529

Reza Hubmayer

3-3

uljudno naznanja, da se **prve dni oktobra prične redni pouk** na njenem

učilišču

kateri je od visoke vlade potrjen in na katerem se bode poučevalo: risanje krojnih vzorcev, prirobovanje in izdelovanje ženskih in otroških oblek po najboljšem do sedaj nedoseženem sistemu. — Natančnejša pojasnila in sprejem učenk vsak dan od **6.—7. ure zvečer** ali pismeno na naslov:

REZA HUBMAYER, učiteljica krojnega risanja, Kongresni trg št. 6, I. nadstr., 2. stop.

Zlato svetiljke: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
distil. sred-
stvo

Seydlin
Izdelovatelj
G. Seydl
Ljubljana, Spital-Stritar, ul. 7

Velika zaloga raznih slovenskih plošč in gramofonov

ceniki od gramofonov in plošč na razpolago.

Fr. P. Zalec
urar in optikar

Ljubljana,
Stari trg, št. 26.

Razprodaja

vsakovrstnega blaga:

izdelane bluze, predpasnike, modroce, zavratnice, zimske plašče itd. po nizkih cenah.

Za obilen obisk se najljubše priporoča

PAVLA BABIČ trgovina, Kranj.

Radi preselitve se ceno **proda**

hiša v Vižmarjih št. 61

z gospodarskim poslojem in velikim ograjenim vrtom, pripravna za vsako obrt. Pojasnila daje posestnik ravnotam, 2535 6-4

Denarni promet 1. 1907
čez 64 milijonov kron.

Lastna glavica K 354.645.15.

Stanje vlog 30. jun. 1908
čez 14 milijonov kron.

2379 1 Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje.

Sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstr., od novembra 1908 naprej
v lastnem domu, Miklošičeva cesta št. 6
(za frančiškansko cerkvijo).

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po **4 1/2 %** brez kakave odbitke, tako, da sprejme vložnik od vsake vloženih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 30. junija 1908: K 14.225.902.59. — Denarni promet v letu 1907: K 64.812.603.92.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 30. junija 1908.

Dr. Ivan Šušteršič,
predsednik.

Odborniki:

Josip Šiška, stolni kanonik
podpredsednik.

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trg. v Št. Vidu n. Ljubljano. — Fran Povše, vodja, graščak, dež. odbornik, drž. in dež. poslanec itd. — Anton Kobl, posestnik in trgovec Breg p. B. — Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. — Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. — Ivan Kregar, svetnik trg. in obrt. zborn. v Ljubljani. — Francšek Leskovic, hišni posestnik in blaginjak Ljudske posojilnice. — Ivan Poljak ml., tovarnar. — Karol Poljak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. — Gregor Šilbar, župnik na Rudniku.

Vinski MOŠT

sladek, pristni beli in rudeč **Br. Novakovič** se toči **Sodnij-domači pridelek trdke** **ske ulice št. 4**
in na Rinski cesti št. 5.

Hotel „Ilirija“ v Ljubljani

Kolodv.
ulice

Tri minute od južnega kolodvora. — Telefon št. 163.

Podpisana si dovoljuje slav. občinstvu uljudno naznaniti, da so vsi prostori hotela „Ilirija“ popolnoma prenovljeni, ter da je pred vsem za točno in solidno postrežbo cenjenih gostov preskrbljeno.

Priporoča se priznati **dobra kuhinja** ter **najboljša domača in druga vina**. — Vina v buteljkah.

Izborna vedno sveže **delniško** in **plzensko pivo**.

Sprejema se opoldanski in večerni abonement na hrano.

Slavna narodna društva, korporacije, klubi, plesne družbe se opozarjajo na priprave **salonske prostora** za prireditve zborovanj, družbinskih večerov, zaključenih zabav, banketov, ženitvanj itd.

Potujočemu občinstvu so na razpolago udobno urejene, najelegantnejše sobe za tujece.

Nizke cene. Dobra postrežba.

Za mnogobrojen obisk se uljudno priporoča

Marija Novak
hotelirka.

2388 4-3

Trgovina s klobuki in čevlji Ivan Podlesnik ml.

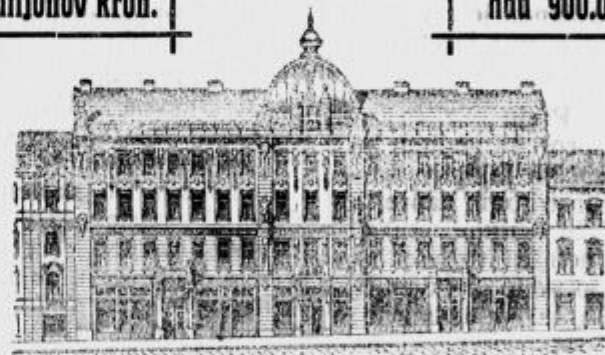
Ljubljana, Stari trg št. 10

priporoča svoje velike zaloge najraznovrstnejših klobukov, cilindrov in čepov, kakor tudi najprejznajših čevljev.

Najbolj varno naložen denar!

Stanje hranil. vlog:
nad 26 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
nad 900.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3,

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča, denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se prekinilo njih obrestovanje.

**Podružnica
v Spljetu.**

Delniška glavica
K 2.000.000

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice št. 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po

4 1/2 %

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

**Podružnica
v Celovcu.**

Rezervni fond
K 200.000